

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)
Oficiale Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Subscription to A.E.A. \$20
(Individual, Club & Federation)
Additional Family Member \$5
Pensioners & Full-time Students
pay a minimum of \$10.

REDAKCIO: "Esperanto", Box 2122T., G.P.O. Melbourne 3001, Australia.
Prezidanto: R. L. HARRY, AC, CBE, 8 Tennyson Crescent, Forrest, A.C.T. 2603
Sekretario: S-ino M. Ellyard, Post Office Box 48, Jamison Centre, A.C.T., 2614
Kasisto: S-ro S. Ellyard, Post Office Box 48, Jamison Centre, A.C.T., 2614.
A.E.A. Libro-Servo: S-ro T. Elliott, P.O. Box 230, Matraville, N.S.W., 2036
Korespondaj Kursoj: S-ro J. Moore, 7 Pelican Street, Emu Park, Queensland. 4702

N-ro 209 (289)

MELBOURNE

Oktobro, 1983

NIA ESPERANTISTA PILGRIMADO JULIO-AŬGUSTO 1983

Ci-jare Idyss kaj mi kuraĝe entreprenis longan kaj lacigan vojaĝon. Unue ni aktive partoprenis la altgradan kurson de Esperanto ĉe la Stata Universitato en San Francisko, gvidata de Prof. Claude Piron el Svislando kaj de multe konata japana esperantisto Josimi Umeda.

Prof. Piron, eminenta psikologo, majstro de pluraj lingvoj kaj perfekta esperantisto ravis la aŭskultantaron. S-ro Umeda etirope edukita japano, ĉarmis la kursanojn per siaj afablaj manieroj, integreco kaj sperta instruado. Li ofte parolis kaj diskutis pri japana kulturo kaj japanaj vivkondiĉoj.

Ni frekventis 6 horojn da lecionoj tage dum tri semajnoj kaj vespere pretegis hejmtaskojn kaj ofte ĝuis kantadon kaj muzikon. Kvankam tiu trisemajna laboro estis laciga, ĝi estis plene kompensata. Dum semajnfinoj ni vizitis lokajn gesamideanojn, kiuj malavare regalis nin per bongustaj abundaj frandaĵoj, kaj distris nin per kantoj kaj dancoj, prezentitaj de japanaj kursanoj. Krom granda nombro de japanoj, aliaj kursanoj venis el Kanado, el pluraj Usonaj Ŝtatoj, Aŭstralio kaj Ĉinio.

Post la fino de la kurso, ni partoprenis la ELNA-kongreson, kie oni dis-

kutis pri la graveco de la Esperanto-Centro en Nov-Jorko kaj pri aliaj Esperanto-problemoj. La plejmulto el la multnombra kongreso forveturis per karavano al la UEA-kongreso en Budapeŝto.

Ni flugis al Kameoka-Kioto por partopreni la 70-an japanan kongreson kaj la Oomoto-jubileon. La lokaj organizantoj bonvenigis nin kaj gastigis nin tre amike kaj malavare. S-ro Eizo Ito, kiu ĉiam entuziasme parolas pri aŭstraliaj esperantistoj, precipe klopodis pri nia aranĝado. Fakte oni asignis al ni puregan apartamenton kun ĉiuj komfortoj. Ni dormis sur la planko, laŭ japana stilo, kaj ĝuis tion; ni konsideras tiun dormmanieron tre saniga. La manĝoj estis abundaj, vegetaraj kaj bongustaj. Nek pano, nek viando, nek butero, nek alkoholo, multe da rizo kaj multe da marverdajo. Nur dum oficialaj vespermanĝoj kaj bankedo oni ofertis tre bongustan fiŝon.

La malfermo kaj la fermo de la kongresoj estis tre detale prizorgitaj. La ceremonioj estis tre solenaj, tre pompaj kaj impresgaj. Precipe la religia ceremonio de publika kunveno de Oomoto, okazigita en digna, modesta, sed arta templo, multe impresis nin.

Oomotoanoj, religia grupo de dediĉitaj esperantistoj de absolute morale integro, do homoj kies devizo estas "Unu Dio, Unu Mondo, Unu Lingvo, konvinkis min, ke vera religio, ne bigotismo, havas lokon kaj ludas gravan rolon en la homa vivo ĝenerale, kaj povus esti tre taŭga kaj en akordo kun la Esperanto-movado.

Aparta atento kaj gastamo estis dediĉitaj al eksterlandaj delegitoj. Ni estis superŝutitaj malavare per donacoj. Post la kongreso okazis tre agrabla ŝipekskurso laŭlonge de rapidega rivero inter Kameoka kaj Kioto. Estas menciinda la prezentado de teatraĵo speciale verkita de Oomoto por la okazo.

Post Kameoka ni flugis al Tokio, kie ni ĝuis kvar neforgeseblajn tagojn. Ni vizitis kaj eĉ dormis unu nokton komforte en la "Esperanto-Instituto". La esperantistoj de Tokio tre varme bonvenigis nin kaj dediĉis al ni multe da tempo, precipe ges-roj Issobe (la gepatroj de Majo) s-ro Minami kaj aliaj, inter kiuj ankaŭ troviĝis la veterana esperantistino Yukiko Isobe. Ĉiuj tre bone konas kaj aprecas samideanojn en Aŭstralio. La gepatroj de Majo invitis nin per bonega tagmanĝo kaj ĉarmaj memoraĵoj. S-ro Minami donacis al ni

interesan libron "Dezerto", tradukitan de li en Esperanton.

La ekonomia situacio en Japanio estas tre prospera kaj envidia. Senlaboreco ne ekzistas, la banka interezo estas tre malalta (3-4%) kaj same la inflacio. La lando posedas pli ol 300 universitatojn, sed pro la alta nombro de diplomitaj intelektuloj, multaj ne trovas taŭgan fakkaboron; ta-men ili volonte laboras en aliaj fakoj.

En Taipei (Taivan), nia lasta halto, ni renkontis du lokajn samideanojn, tre dediĉitajn kaj klerajn esperantistojn, kiuj tre amike bonvenigis nin kaj kontribuis al nia plezurega libertempo en tiu beleaga kaj fascina urbo. Ni tuj enamikiĝis kun tiuj novaj amikoj, manĝis kune, promenadis kaj babiladis. Precipe ni ĝuis la viziton al vilaĝo de indiĝenoj, tre interesa loko en montetoj, kiun oni atingas per malgrandaj vagonetoj sur mallargaj reloj. La indiĝenoj prezentis popolajn dancojn en riĉkoloraj roboj en tre gaja etoso. La aerhaveno kaj monumentoj de Taipei estas ege impresaj. La Taipeianoj estas tre afablaj homoj kaj tre helpemaj al turistoj.

Entute ni riĉigis niajn spertojn dank' al nia Esperantista pilgrimado.

—A. EINIHOVICI.

De Salvo en la Esperanto-Emisio de Radio Roma

LA TURKOJ EN VIENO

Vieno celebradas sian liberigon, antaŭ 300 jaroj, el la sieĝo de la turka armeo, kiu celis konverti Eŭropon al Islamismo. En septembro 1683, 250,000 turkaj soldatoj; sub la ĝvido de la Granda Veziro Kara Mustafa, kiuj sieĝis Vienon dum du monatoj, estis disbatitaj de kristana armeo. Estis haltigita tiel, la antaŭeniro de turkoj en Eŭropo, kun la revo islamigi la okcidentan mondon. Temis pri turno en la historio, kaj samtempe pri la unua anonco de la dekadenco de la "Otomana Imperio".

La pintoj de la celebradoj okazis en septembro, kiam Papo Johano Paŭlo la dua vizitis Vienon. Interne de la viena Arĝalerio (kies fasado estis porokaze refarita, kaj nun similas buntan turkan tendon) videblas 1500 turkaj objektoj: armiloj, flagoj, militaj konkerajoj, artverkoj rilataj al militaj scenoj aŭ la portretoj de militaj ĉefroluloj. Naturdimensia modelo, kun sonaj kaj lumaj

efektoj, reproduktas kavalerianojn kaj infanterianojn, kiuj sieĝas la urbon.

La Papo el Pollando (kies samnaciatoj, siatempe, rimarkinde kontribuis je la venko super turkoj) asertis, ke la memorigo havas elstaran gravecon, ne nur ĉar Vieno estis savita "dank' al la komunaj streboj de la kristanaro", sed ankaŭ ĉar la evento utilas por "konsciigi la nuntempajn kristanojn pri la komuna respondeco, kiun ili havas al Eŭropo, kaj por doni novan kuragon por akceli pacon kaj justecon, homajn rajtojn kaj solidarecon inter la popoloj".

— "Ĉu vi ne pensas, ke mia filo estas eksterordinare talenta?", demandas fiere la patrino la instruiston. "Li havas multe da originalaj inventoj! Ĉu ne?"

— "Jes", ĝemas la instruisto, "precipe kio koncernas la ortografion!" (Bud. Inf.)

Ilse Panaschell en la Esperanto-Emisio de Radio Vieno

300 JAROJN VIENA KAFEJO

Ci-jare oni ne nur festas la venkon super la turkoj en la jaro 1683, sed ankaŭ 300 jarojn de Viena Kafejo. La legendo rakontas, ke Kolschitsky alportis la kafon al Vieno kaj fondis la unuan kafejon en Vieno. Sed tio estas legendo. En vero malfermis la 17-an de januaro, 1685 la armeno Johannes Diodato la unuan kafejon en Vieno, sed ĉar por ni turkoj kaj kafejo estas interligitaj, ni solenas ambaŭ ĉi-jare.

Ekzistas multe da kafejoj ĉie en la mondo, sed la Viena Kafejo estas io eksterordinara. Ni trovas atmosferon, kiel nenie alie. Por la vienano la kafejo estas dua hejmo. Ĉi tie li povas labori kaj renkonti geamikojn aŭ komercajn kompanianojn. Li povas legi ĉiujn gazetojn kaj ĵurnalojn kaj se oni ne havas multe da mono, oni povas resti kelkajn horojn, konsumante nur unu malgrandan tason da mokao. La fama glaso da

akvo kompreneble estas aldonita sen-koste.

La viena kafejo kontribuis multe al la aŭstria kulturo. Ĝi estas renkontejo por artistoj, pentristoj, poetoj kaj muzikistoj. Por citi kelkajn: Strauss, Raimund, Schubert, Schwind, Brahms kaj eĉ la homevitiman Beethoven oni povis trovi en la kafejo. Ankaŭ nuntempe kelkaj famaj kafejoj estas satataj rendevuoj por aktoroj kaj politikistoj.

Post la dua mondmilito multaj grandaj, belaj kafejoj devis cedi al bankoj aŭ meblodomejoj. Oni iris en la "ekspresojn" kaj trinkis starante la mokao. Sed feliĉe tiuj tempoj estas pasintaj, nuntempe oni denove ŝatas la veran vian kafejon. Kelkaj grandaj kafejoj montriĝas en nova brilo, al kiu ankaŭ la kulturoficejo de la urbo Vieno kontribuis. Ĝi ekkonis ĝustatempe, ke ili estas necesaj por la evoluo de nia kulturo.

KIU FONDIS LA UNUAN ESPERANTO-KLUBON EN AŬSTRALIO?

La "Australian Encyclopedia" erare informas nin, ke George Alphonso Collingridge de Tourney starigis la unuan Esperanto-klubon en Aŭstralio. Fakte, li fondis en 1908 la "Gosford-E-Klubon, kiu havis 17 membrojn. George Collingridge estis la Prezidanto kaj P. J. Holdsworth la Sekretario.

Sendube Collingridge estis unu el la plej fruaj esperantistoj en Aŭstralio kaj fondis la unuan Esperanto-klubon en Nova Sud-Kimrujo. Laŭ la esploroj de nia historiisto Ivan T. Maddern "Collingridge ŝajne neniam fariĝis sperta en la lingvo. Tamen li estis la sola esper-

antisto el N.S.K., kiu ĉestis la 1-an Aŭstralian E-Kongreson en Adelajdo, oktobro 1911."

La honoro esti la fondinto de la unua E-klubo en Aŭstralio apartenas al John Booth, M.C.E. Li estis eminenta inĝeniero kaj membro de la konsilantaro de la Melburna Universitato. En lia hejmo (25 Rathdown Street, Carlton, Melbourne), je 10-a de februaro, 1905, estis fondita la "Esperanta Klubo Melburna". La ĉestintoj ĉe la fond-kunveno elektis unuanime John Booth kiel Prezidanton kaj la nova grupo kunvenis ĉiusemajne en la hejmo de Booth.

EL POPOLA ĈINIO

Rabatoj por frua abono:

La 1984-a abonvarba kampanjo de "El Popola Ĉinio" jam komenciĝas. Ek de la 1-a de nov. 1983 ĝis 29-a de feb., 1984, vi povas profiti 20%-an rabaton el la abontarifo.

Ne perdu la ŝancon kaj abonu kaj

varbe abonigu parencojn kaj amikojn. Se vi unufoje sukcesos varbi 4 abonantojn vi ricevos ĉinstilan memoraron kiel donacon.

Abontarifo: 1 jaro \$7.00 rabatita prezo \$5.60 2 jaroj \$11.00 rabatita prezo \$8.80: 3 jaroj \$15.00 rabatita prezo \$12.00.

Abonu ĉe K. G. Linton, 4/2 Lyons St. Glenhuntly, Vic. 3163.

Antaŭ proksimume unu jaro fondiĝis nova Esperanto-asocio sur la malgranda franca insulo Réunion, en la Hinda Oceano (ĉ. 800 km oriente de Madagaskaro). Ĝia teritorio estas nur 2500 kvadrat-kilometroj kaj havas proks. 250.000 loĝantojn. Ni petis la prezidanton de tiu nova asocio sendi al ni artikolon pri tiu insulo.

HISTORIO DE REUNIO

La insulo Reunio estis malkovrita de portugala maristo Pedro au Garcia Mascarenhas, komence de la 16-a jarcento. La insulo estis tiam loĝita nur de multaj birdoj kaj testudoj. De 1513 ĝis 1638, diversaciaj maristoj (anglaj, francaj, nederlandaj, portugaloj) havis kelkfoje sur la insulo, sed ilia devenŝtato ne interesiĝis pri koloniigo. Nur en la jaro 1638 la Francoj oficiale prenis posedon de la insulo (tiam ĝi nomiĝis Santa Apolonia). Ili nomis ĝin Insulo Bourbon, laŭ la nomo de la tiama reĝo Ludoviko la 14-a. En la sama jaro, la Nederlandanoj fariĝis posedantoj de la najbara insulo Maŭricio (antaŭnomo de Maŭricio van Nassau), kie ili restis ĝis 1712.

En la jaro 1666 la Francoj komencis fondi kolonion en la regiono de St. Paul, nord-okcidente de la insulo. La unuaj enloĝantoj estis do francoj (maristoj kaj ge-aventuremuloj). Sed mankis laboristaro. Oni do praktikis, kiel estis tiam kutimo, nigrultrafikon: oni "importis" Afrikanojn, kiuj devis labori kiel sklavoj. Franca Revolucio (1789) okazis, Napoleón I-a fariĝis imperiestro (1804). La insulo Bourbon fariĝis insulo Réunion (1794) kaj poste insulo Bonaparte (1806).

De 1809 ĝis 1815, la Britoj okupis la insulon. En 1815 ĝi iĝis ree franca kaj ree nomiĝis "Bourbon". 1848 estis grava jaro. Bourbon fariĝis definitive Réunion (Reunio) kaj la sklavoj liberigis. Kvankam "liberaj", la plimulto el ili plue laboris sur la bienoj, kie ili antaŭe ŝvitis kiel sklavoj sur sukerkano aŭ kafo aŭ tabakplantaĵoj. Baldaŭ okazis tamen manko de laboristoj, kaj sekve oni organizis (de 1860 ĝis 1882) enmigradon de laboristoj el Hindio (Tamiloj). Tiuj "liberaj", sed tre malriĉaj laboristoj antaŭaŝis la sklavojn.

En la nuna loĝantaro, oni retrovas la tri ĉefajn originajn rasojn (kvankam ne

tute purajn). Ĉirkaŭ kvarono estas eŭropdevena, kvarono afrikdevena, kvarono hinddevena. La kvara kvarono konsistas el ĉiugradaj miksaĵoj el la aliaj rasoj.

Ankaŭ multaj ĉinoj kaj islamanoj el Hindio enmigris poste, por labori kiel komercistoj. Ĉiu grupo konservis parton de sia propra kulturo donante al Reunio grandan diversecon tiurilate.

Post la dua mondmilito, kiam la plimulto el la francaj kolonioj komencis batalon por sendependeco, la loĝantaro de Reunio esprimis la deziron fariĝi franca departemento. (La "departemento" estas administra regioneto en Francio; Francio konsistas el ĉ. 100 departementoj). La Reunionoj havas do depost 1946 la samajn devojn kaj rajtojn, la samajn leĝojn kiel la aliaj "eŭropaj" francoj.

La politikaj partioj estas la samaj kiel en Francio. Ekzistas tamen ankaŭ tute malgranda partio por sendependeco. Sed la granda plimulto deziras resti franca. La oficiala kaj lerneja lingvo estas kompreneble la franca. La loĝantaro parolas francdevenan dialekton, la "kreolan". La diversaj etnaj grupoj vivas kune harmonie. Oni ne povas diri, ke ekzistas rasa problemoj. La vera problemoj estas ekonomiaj, sed tio preterpasas la kadron de tiu rapida historia bildo de la Insulo Reunio.

— P. LELIEVRE.

NOVAĴOJ EL JAPANUJO

(De nia japana korespondanto
Bum'ichi Išizaki)

La 32-a kongreso en la Tokai-regiono (distrikto de Nagoya) okazis kun partopreno de 50 esperantistoj. Du eksterlandanoj. S-roj Markus Gabor (Hungario) kaj František Hajnos (Pollando), ankaŭ partoprenis.

S-ro Gabor parolis pri "la internacieco de Japanoj". Estis stipendio de esperantista entrepreno en Nagoya, kiu ebligis al li lian restadon por studi en Universitato. S-ro Hajnos parolis pri ĝeneralaj aspektoj de Pollando. Prof. M. Katumori parolis pri "Esperanto, la interlingvo en la maŝina tradukado".

La ankaŭ en Aŭstralio bone konata esperantisto R. Bossong gvidis grupon de ok nederlandaj kaj unu brita esperantistoj en vojaĝo tra la Sovet-Unio kaj Japanio. Dum aliaj membroj de la vojaĝgrupo povis nur sekvi antaŭaranĝ-

itajn vojaĝplanojn, la esperantistoj estis akceptitaj en la hejmoj de lokaj samideanoj.

* * * * *

La esperantistoj en la distrikto de Kanagawa organizis "Panel-diskuton" en la Centra Publika Halo de Kamakura. Kvindek personoj partoprenis kaj diskutis la temo "Kio estas Internacia Amikeco nun por ni".

S-ro T. Kataoka de la Esperantista Grupo por Homaj Rajtoj diris, ke la ĉefa tasko estas "konstrui veran internaciismon kaj konkeri ŝovinisman naciismon". Li ankaŭ pledis por senrezerva okcidentismo de nuntempaj japanoj. S-ro S. Nangung forte kritikis la antaŭjuĝon de japanoj kontraŭ koreanoj, kiuj daŭre logas en Jananio Aliaj parolantoj parolis kontraŭ diskriminado koncerne al internacie geedziĝintaj japanoj kaj pledis por pli vigla korespondado inter japanoj kaj ĉinoj.

* * * * *

● **PERTO:** Je nia kunveno de 14-a de septembro, Vera Payne rakontis pri sia vojaĝo al usono, kie ŝi partoprenis trisemajnan Esperanto-kurson ĉe la Universitato de San Francisko. Ankaŭ S-ino I. Einihovici revenis de longa vojaĝo kaj ŝi rakontis pri sia vizito al Japanio.

Je 19-a de septembro ni havis la plezuron renkonti Arthur kaj Phyllis Cocking el Manly. Du tagojn poste ni montris al ili la kamparon ĉirkaŭ Perto.

● **MELBURNO:** Novaĵojn el Esperantujo prezentis s-ro H. Koppel (5/9) kaj s-ro S. Kanaĉki aldonis raporton pri sia sperto kiam oni intervjuis lin pri Esperanto en la jugoslava sekcio ĉe Etna Radio-Stacio 3 EA.

Je 12/9 la membroj kontribuis diversajn erojn al la programo. Elstaris prelego de s-ro Errol Chick, kiu tre teknike parolis pri "Radiokomunikado".

S-ro Jan Makowski (19/9) kaptis la intereson de la ĉeestantoj per prelego pri "Kulturaj Aspektoj de Japanio", en kiu li priskribis la historion kaj evolu-

on de diversaj artformoj ĝis la komenco de influoj el la okcidento.

La ĉiujara bazar-vespero "American Tea" okazis je 26-a de septembro. Ĉeestis 23 personoj el la Melburna, Oakleigh- kaj Malvern-grupoj, kiuj vendis kaj aĉetis varojn kaj loteribiletajn antaŭ ol refreŝigi sin per abundaj bongustajoj. Dum tiu gaja kuneestado estis deciditaj la du loterioj por kukoj. La fina enspezo estis \$73.59, kiu inkludis mondunacojn de ges-roj Fallu kaj f-ino A. Hearn.

Por festi la "Jaron de Komunikado", la U.N.-Asocio de Melburno organizis ekspozicion en la "Butikuma Centro de Eastland", de la 15-a ĝis 20-a de aŭgusto, 1983. Ges-roj G. Tummam kontribuis bele aranĝitan standon de Esperanto-libroj, broŝuroj kaj gazetoj, kiu allogis grandan intereson inter la multaj vizitantoj.

● **KANBERO:** Je 8-a de aŭgusto membroj kunvenis por legi la dramon verkitan de Ralph Harry por la Dramo-Konkurso ĉe la Aŭstralia Kongreso en januaro. Ok personoj ludos en la dramo, kies titolo estas "Diplomatia Dilemo".

Nia taggazeto "Canberra Times" publikigis raporton de Ralph Harry pri la intenco de A.E.A. eldoni "Antologion de Aŭstralia Literaturo". La revuo de la Asocio de Instruistoj de Modernaj Lingvoj, "Canberra Linguist", aperigis artikolon de Ralph Harry pri "La Universala Kongreso en Antverpeno".

● **BATHURST, N.S.K.:** Dun septembro Radio 2MCE elsendis sep dulingvajn skeĉojn kaj du informajn programojn, kiuj pritrakitis la prononcado de verboj kaj "Demandoj kaj Respondoj". —ROGER SPRINGER.

● **BRIZBANO:** La 10-an de septembro, Margaret kaj Cliff Bailey revenis de la UEA-Kongreso en Budapeŝto, tre entuziasmaj pri la granda sperto. Krom la vizito al pluraj landoj, ili renkontis kelkajn plumamikojn. Nijaj membroj antaŭgustas ĝisdatan novaĵon pri la Kongreso kaj eblajn sugestojn por certigi glatajn aranĝojn dum 'NIA' UEA-Kongreso en 1988.

Nia vigla Socia Sekretariino Lynne Farr aranĝis grupviziton al speciala muzik-vespero en la Germana Klubo, la 16-an de septembro. kiam 32 anoj kaj parencoj partoprenis kaj tre ĝuis ne nur la kutiman distraĵon, sed ankaŭ la provizitajn vinon kaj fromaĝon. —RR

Letero al la Redakcio
 "Mi volas komplimentari vin pro via ĉiam interesa AUSTRALIAN ESPERANTIST"

Cathy Schulze (Cefredaktoro "ELNA NEWSLETTER")

EL LA FEDERACIOJ

● **VIKTORIO:** La jara Seminario okazis je sabato, 6-a de aŭgusto en la hejmo de f-ino Isabel Gale en Glen Waverley. Dudek ses Esperantistoj el ĉiuj Melburnaj Esperanto-grupoj partoprenis.

S-ino Fay Koppel, en 2 sesioj, uzante libron de Bertram Potts "La Nova Butikisto de Nukugaia", pritraktis gramatikajn malfacilaĵojn de Esperanto. En la sesio "Mallongaj prelegoj" partoprenis multaj ĉeestantoj. Elstaris interesaj prelegoj de s-ino Ruth Tummam pri "Antikva Romo" kaj de Mary Armour, kiu komencis lerni Esperanton antaŭ nur 4 monatoj, kaj rakontis pri sia laboro kiel "Trafika Ingeniero". Membroj de la Oakleigh-grupo prezentis varian programon.

Vespere, preskaŭ ĉiu ĉeestanto partoprenis en serio da prelegoj pri "Mia unua fluga per aeroplano" aŭ pri "Kie mi estis inter 1940 kaj 1945".

F-ino Isabel Gale kaj la membroj de la Waverley-Grupo meritis la dankon pro la glata servo rilate la multajn refreŝigajn paŭzojn kaj la luksan vespermanĝon.

La 49-a Nov-Zelanda Esperanto-Kongreso okazos inter la 6-a kaj 10-a de januaro, 1984, en la "Epsom Girls' Grammar School Hostel" en Auckland. Aŭstraliaj Esperantistoj, kiuj hazarde vizitis Auckland je tiu tempo, estos bonvenaj gastoj kaj NE pagos kongreskotizon. Sed vi devos rezervi loĝadon sendante \$50 (N.Z.) deponon al la sekretario S-ino Rita Aagaard, 8 Springwood, Place, Balmoral, Auckland 3 N.Z.

NEKROLOGO

Mortis en Melburno je 24-a de aŭgusto, 1983, s-ro Istvan TOTH, fidela membro de A.E.A.

Li naskiĝis en Jugoslavio (6/10/1902) kaj ekleris Esperanton, kune kun sia edzino, en la jaro 1922. En la jugoslava urbo Subotica li instruis Esperanton dum multaj jaroj. Kun la helpo de s-ino A. Paling (Melbourne) kaj ges-roj J. Matasin (Sydney), ges-roj Toth enmigris

Aŭstralio en la jaro 1966. S-ro Toth paralizigis en junio 1975 kaj restis en radseĝo ĝis sia morto.

Sincerajn kondolencojn al lia edzino.

LA "A.E."

SUBTEN — FONDUSO 1982/83

Antaŭe raportita	\$856.00
S-ro S. J. Ling, Warburton, Vik	1.50
S-ino L. Fridenbergs, Melbourne	4.00
S-ro Herbert Koppel, Melbourne	1.50

\$863.00

24-a AŬSTRALIA ESPERANTO KONGRESO

7-15 Jan., 1984 — Canberra, ACT

La kongreso okazos en "Bruce College", de la Aŭstralia Nacia Universitato, Ĉiuj kongresanoj povos loĝi en komfortaj ĉambroj en la Kolegio. Kosto por unuĉambro kaj ĉiuj manĝoj estos proks \$27 tage. Duliĉambro kun manĝoj estos \$20 tage por unu persono.

Kongres-Kotizo: \$25 Pensiuloj, Studentoj \$20.

Sendu vian kongres-kotizon al S-ino M. Ellyard, P.O. Box 48, Jamison Centre, ACT, 2614. Se vi deziras loĝi en la Kolegio, aldonu \$10 kiel deponon, Skribu ĉekon por "Australian Esperanto Congress" kaj aldonu 12 cendojn por bankkosto. Via nomo aperos en "AE". Sed se vi deziras ricevi oficialan kvitancon, aldonu afrankitan koverton.

6-a Listo de Aliĝintoj:

89. S-ro L. V. Scott, Manly
 90. S-ino Bessie Scott, Manly.
 91. S-ino N. Lyndon, Anglujo
 92. S-ro J. Pfeiffer, Melbourne
 Laŭstata distribuo: N.S.K. 34; Viktorio 20; Kvinslando 16; Okcidenta Aŭstralio 8; A.C.T. 6; Suda Aŭstralio 3; Japanio 2; Norda Teritorio 1; Tasmanio 1; Anglujo 1.

DRAMO-KONKURSO: Membroj de la Kanbera E-Klubo prezentos unuaktan teatraĵon "Diplomatia Dilemo". Reĝisoro estas Sam Ellyard. Dramo-grupo en Brizbano, Manly, Perto kaj Sidnejo estas petataj sendi la titolon de sia dramo al Herbert Koppel, 41 Byfield Street, Reservoir, Vic., 3073.

WHO'S WHO IN AUSTRALIAN ESPERANTO

29. CLARENCE STROCHNETTER, O.A.M.

Disabled, yet very able.

Though, for many years, Clarence has been confined to a wheelchair, he has achieved much more than many of us who are "sound in wind and limb". He has been involved in community affairs from politics to sport and this involvement was recognised when, on Australia Day, 1979 he was awarded the Medal of the Order of Australia for "service to the community". He has campaigned for improved designs in architecture—designs which will give the disabled better access, especially to public buildings. He has fought for improved services that will permit the disabled to mix more satisfactorily with other people: for information that will make the disabled more aware of what aids and services are available to them. Clarrie is President of the Muscular Dystrophy Research Support Association of Tasmania, was a member of the International Year of the Disabled Persons and represented that body on the State Commonwealth Employment Promotion Committee for the Disabled. Other offices of this ilk are: Vice-President of the Committee for Disabled in the North, Ass't Sec. and Bulletin Editor and State Representative on the Council of D.P.I.

What does he do in his spare time? Well, he exchanges tapes (instead of letters) and is a significant force in the Competitive Woodchopping movement. He had 22 years as Sec./Treas. of the Pyengana Sports Club, was Pres. of the Pyengana Chopping Club (17 years) and for 17 years has been Starter and Time Keeper for his division of the Axemen's Association. Music also occupies a great deal of his time — especially country music, for he plays guitar and sings, and at times, instead of singing, plays the mouth organ whilst playing guitar.

But what about his Esperanto activities? Clarence's Esperanto age is only about 10 although his Esperanto birth was preceded by an unusually long gestation period of 10 years. In the 1960's

an Esperanto news item in a Tasmanian newspaper fertilised his imagination and made him want to learn the language. A book shop in Hobart supplied "Teach Yourself Esperanto" by Creswell and Hartley. Alas, the book was carefully put away in a cupboard, where it stayed until 1973. He rediscovered it whilst looking for something else. This time, however, he "screwed his courage to the sticking place" and has never looked back.

Well, hardly ever! All went well until he reached lesson 4 or 5 when a couple of points bewildered him.

He knew no one who could give the help he needed (for he lived way out in the country) but in the back of the book was a Melbourne address for A.E.A., so he wrote to that address. Herbert Koppel has since remained a very special person in Clarence's heart, for he replied, explained, encouraged and "opened horizons to a new world".

He gave the addresses of several Esperantists in Tasmania and information about A.E.A. and correspondence courses. Now Clarence was not alone. He joined the A.E.A. and linked up with the correspondence courses. At this point John Moore entered his life, at first as a tutor and then as a firm friend.

A delightful surprise occurred when Clarence received his first "adresaro". Looking for other Tasmanians, he came upon the name of Mac Lefevre, whom he had known from childhood as a family and personal friend. He didn't have a clue that Mac was ever remotely interested in the language. At the same time as Clarence was "jumping up and down with excitement", Mac was apparently, doing the same, having just read Clarence's name in the "adresaro". Now they are not just friends but Esperanto friends.

In 1976 "Clarrie" attended his first Esperanto Congress (in Melbourne) and made many new and valued friends. He

became a member of U.E.A.—of which he is now a vice-delegate—and became a tutor for A.E.A.

Though Clarence was suffering from muscular dystrophy, his brain and his spirit had by no means atrophied: in 1978 he gained the Norma Supera Diploma.

For some years a nurse named Barbara had looked after him with "tender loving care". In 1980 Clarence took Barbara unto him as wife, thereby, without losing a nurse, gaining a wife, a "ready made" family and grandchildren.

Belated Congratulations!

—ARTHUR COCKING.

RECENZJOJ

LA TRANSDORSOJETO verkita de J. Novak, I. Špička kaj V. Hník: 70 paĝoj, multaj ilustraĵoj, eld. de Ĉeĥa E-Asocio.

Ci tiu maldika libro estis aparte interesa al mi, ĉar mi dufoje luktis en la Oksforda judo-teamo kontraŭ Kembriĝo, kaj estis prezidanto de la klubo. Poste, pro akcidento dum judo-matĉo, mi iĝis paraplegiulo. La verkistoj estas du inĝenieroj kaj unu doktoro, ĉu kuracisto mi ne scias. Sendube la faka scio ebligas tre klaran priskribon de la batalago nomita "seoinage" en la japana lingvo. Abundas instruaj ilustraĵoj, kvankam en Fig. 4-e jetonto ŝajne havas tri kubutojn.

Elstare valora estas vortareto kaj listo de fakaj terminoj. Mi gratulas la verkistojn pri la adverbo, antaŭe nekonata al mi, "ruke". (vidu "PIV" "ruk")

—R. G. Robertson.

AKADEMIAJ STUDOJ 1983 estas redaktita far Rudiger Eicholz, kiu kompetente frontas sufiĉe grandan taskon. Li estas la komisionestro por la sekcio de la Akademio de Esperanto nomita la Centro por Teknikaj Vortaroj kaj Terminologio. Estas neniam indiko pri prezo, sed la adreso de Rudiger Eicholz estas R.R.1, Bailieboro, Ontario, Kanado, KOL, IBO.

Ci tiu verko traktas la diversajn studojn de tiu Centro, el kiuj la duono de la membroj estas akademianoj. La studo

traktas la jenajn problemojn: Esperanta ortografio, la vorto "po", seksa diskriminado, geografiaj nomoj, matematikaj terminoj, kaj la ĝusta termino por la moderna tekniko. Kiun ni aludas per la terminoj "komputero", "komputoro", "komputilo" kaj "komputro". Tre interesaj vidpunktoj estas lerte kaj klare prezentitaj.

La temo Esperanta Ortografio mal multe min interesas, ĉar mi opinias, ke post preskaŭ cent jaroj la pordo al tiu temo estas jam fermita. Tamen, ŝajnas, ke la nova prezidanto, D-ro Andre Albault, subtenas la enkondukon de la litero "w" por certaj esprimoj, kaj mi multe fidus lian kapablon.

La ideoj pri la necesaj novaj proponoj por indiki sekson povus esti necesaj en leĝaj dokumentoj, sed mal multe interesas la laikon. D-ro Albault tre kompetente prizorgas la tre gravan temon pri geografiaj nomoj, sed tiu estas kolosa tasko. Mi ne kompetentas analizi la laboron de O. Reiersol pri matematikaj temoj, do mi ne komentos.

Polemiko inter Rudiger Eicholz kaj alia membro pri la ĝusta termino por la nuna P.I.V.-a termino "komputero" estis tre vigla, sed ŝajnas al mi, ke ili strebas apliki terminon jam de longe uzitan en naciaj lingvoj por pli simplaj teknikoj, kiam ili devus trovi novan terminon; "komputi" estas vere sinonima kun "kalkuli", kaj nek "nombri" nek "mezuri" taŭgas por operacio, kiu estas multe pli komplika afero, kaj tiu nova operacio bezonas novan terminon. Eicholz sugestis novan terminon, sed evidente mankas al li sufiĉa subteno far la aliaj membroj. Tamen eĉ liaj oponantoj admiras lian entuziasmon kaj sindediĉon al la tasko.

La nova neologisma termino proponita far Eicholz estas "kompti" por signifi la modernan agon procedi informon. Ĝi ja estas konciza kaj ŝajne tre taŭga, sed mi kompreneble, ne pretendas kompetenton pri tio. Mi devas kontentigi min aprobi lian vorton, kaj admiri lian gravan laboron.

Bedaŭrinde pluraj paĝoj estas tiel malbone presitaj, ke mi ne povis decifiri, ĉu vorto estas akuzativa aŭ plurala. La enhavo meritas multe pli bonan prezenton.

—KEN G. LINTON